

Handwritten signature and date: 29.12.2014

Katvalan kotieläinpihan kehittäminen

LOPPURAPORTTI

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-,
liikenne- ja ympäristökeskus
Oulu

29. 12. 2014

Dnro POPELY

Perustiedot

Nimi	Katvalan kotieläinpihan kehittäminen
Toteuttaja	Nivala-Seura ry.
Numero	22917
Ohjelma	Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelma 2007-2013
Toimintalinja	Leader Maaseutualueiden elämänlaatu ja maaseudun elinkeinoelämän monipuolistaminen
Toimenpide	Leader-toimenpiteet linjalla 3 Elinkeinoelämän ja maaseutuväestön peruspalvelut
Toimintaryhmä	Keskipiste-Leader ry.

Yhteenveto hankkeesta

Nivala-Seura ry. palkkasi kotieläinpiha-hankkeen organisoijaksi Jaana Vähäsöyriksen ajalle 12.5.2014-15.8.2014. Hänen johdolla rakennettiin museoalueelle tarvittavat aitaukset ja eläinsuojat. Kotieläinpihan aukioloajaksi päätettiin 8.7.-31.7.2014 klo 10-18. Kotieläinpiha oli siis avoinna 24 päivänä 8 tuntia/päivä eli yhteensä 192 tuntia.

Kotieläinpihan suunnittelussa oleellista oli erilaisten lupa-asioiden hoitaminen. Tärkein niistä oli läänineläinlääkäriin lupa, joka perustui ennakkopäätökseen sekä asianmukaiseen tarkistukseen ennen kotieläinpihan aukaisemista. Ehtoihin kuuluivat säädösten mukaiset aitaukset ja suojat sekä suunnitelma päivittäisestä työjärjestyksestä.

Eläimet kotieläinpihaan saatiin lainaksi. Vasikat tulivat Eija Kodikselta, possu ja lampaat Saara Karjalaiselta, vuohet Anna-Kaisa ja Tuomas Järviluomalta, kanit Hanna-Suoma ja Sami Savolaiselta sekä kanat, ankat ja viiriäiset Päivi Katajastolta. Kukin lainaaja antoi eläinten hoitoon ohjeensa ja suosituksensa, joita pyrittiin tarkasti noudattamaan.

Kotieläinpihasta tehtiin kyltit tienvarteen. Samoin alueelle laadittiin kartta, jossa kerrottiin niin eläimistä kuin museoalueen rakennuksista. Kartasta teetettiin laminoituja kopioita, jotka olivat jaossa portilla. Jokainen tulija toivotettiin tervetulleeksi ja hänelle/seurueelle annettiin kartta sekä ohjeet sen käyttämisestä. Museon kannalta yksi merkittävä seikka oli se, että eläinpihan ja museon yhdistäminen onnistui yli odotusten. Aitauksiin laitettiin omia opasteita. Kotieläinpihasta tiedotettiin alueen lehdissä ja seuran omilla www-sivuilla.

Museokahvilasta huolehtivat Närhen sisarukset omana liiketoimintanaan. He leipoivat myytävät tuotteet itse ja hoitivat kahvilanpidon hyvin. Samalla he saivat kokemusta yrittäjinä.

Kotieläinpihan avajaispäivä oli samalla Katvalan perinnekäsi. Ohjelmassa oli erilaisia työnäytöksiä kuten heinäntekoa, kehräämistä, tuohitöitä, sepäntöitä, hevosajelua, kaarnalaivojen tekemistä ja uittamista sekä muita perinneleikkejä. Kapinaviikon lauantaina museolla järjestettiin kansallispukujen tuuletustapahtuma. Perinteisesti myös kesäteatteri esiintyi kotiseutuviikolla Katvalan pihamaalla.

Etukäteen ajateltiin, että tapahtuman riskit liittyvät eläinten terveyteen tai säähän. Riskit eivät toteutuneet; eläimet pysyivät terveinä ja sää suosi. Vettä satoi vain muutamana päivänä.

Kävijämäärätavoite (1000 henkeä) saavutettiin seitsenkertaisesti. Kävijöitä oli 7 191 henkeä. Pääsymaksua ei peritty. Niin museo kuin kotieläinpihakin on kaikkien nivalalaisten ja täällä vierailevien yhteinen kartano! Toinen tavoite oli yhden uuden palvelun tuottaminen – ja se katsotaan toteutuneeksi.

Raportti

Hankkeen tavoitteet

Katvalan kotieläinpiha -hankkeen ajatus on syntynyt leaderrahoitteen Ruoan matkassa-hankkeen aikana jolloin ihmisiä tutustutettiin ruoan tuottamisen eri vaiheisiin. Nykyajan ihmiset ovat tekemisessä erittäin vähän ruoan tuottamisen perusteiden ja eläinten kanssa. Kotieläintilat ovat vähentyneet ja todella harvalla lapsella, nuorella tai aikuisellakaan on mahdollisuus tutustua aitoihin tuotantoeläimiin.

Nivala-Seura on vuosittain järjestänyt museolla perinnepäivän, jonka kiistattomia kohokohtia ovat erityisesti lapsiperheille olleet erilaiset eläimet kuten vasikat, lampaat jne. Eri yhteyksissä on tullut esille tarve tämänkaltaisen toiminnan laajentamisesta. Nivalan kaupunkia markkinoidaan maaseutukaupunkina, joka tarjoaa monenlaisia elämyksiä asukkaille ja vieraille. Kaupungin strategiassa etusijalla ovat lapsiperheet. Hankkeen tavoitteena on perustaa heinäkuun ajalle kotieläinpiha Katvalan talonpoikaimuseon idylliseen pihapiiriin. Katvalan museon yksi painopiste on maa- ja karjatalous.

Kehittämishankkeessa palkataan työntekijä organisoimaan pihan rakentamista ja toimintaa. Sen lisäksi tehdään opasteet, erilaiset kyltit sekä hoidetaan markkinointi.

Hankkeen toteutus ja tulokset

Nivala-Seura ry. palkkasi kotieläinpiha-hankkeen organisoijaksi Jaana Vähäsöyryngin ajalle 12.5.2014-15.8.2014. Hänen johdollaan rakennettiin museoalueelle tarvittavat aitaukset ja eläinsuojat. Kotieläinpihan aukioloajaksi päätettiin 8.7.-31.7.2014 klo 10-18. Kotieläinpiha oli siis avoinna 24 päivänä 8 tuntia/päivä eli yhteensä 192 tuntia. Nivalan kaupunki palkkasi kotieläinpihaan neljä nuorta. Kuntouttavalla työjaksolla oli yksi työntekijä. Lisäksi Nivala-Seuralla oli museoalan ammattilainen töissä toukokuun puolesta välistä heinäkuun loppuun.

Kotieläinpihan suunnittelussa oleellista oli erilaisten lupa-asioiden hoitaminen. Tärkein niistä oli läänineläinlääkärin lupa, joka perustui ennakkopäätökseen sekä asianmukaiseen tarkistukseen ennen kotieläinpihan aukaisemista. Ehtoihin kuuluivat säädösten mukaiset aitaukset ja suojat sekä suunnitelma päivittäisestä työjärjestyksestä. Päivittäinen työjärjestys, eläinten ruokintaohjeet sekä läänineläinlääkärin antama lupa seuraavat liitteenä. Seija Korjonen teki suuren työn avustamalla em. ohjeiden laadinnassa sekä niiden käyttöönotossa eli nuorten työntekijöiden opastamisessa. Viherpeukalot tekivät museoalueelle perennapenkin, jota he ovat myös kesän aikana omalta osaltaan hoitaneet.

Eläimet kotieläinpihaan saatiin lainaksi. Vasikat tulivat Eija Kodikselta, possu ja lampaat Saara Karjalaiselta, vuohet Anna-Kaisa ja Tuomas Järviluomalta, kanit Hanna-Suoma ja Sami Savolaiselta sekä kanat, ankat ja viiriäiset Päivi Katajistolta. Kukin lainaaja antoi eläinten hoitoon ohjeensa ja suosituksensa, joita pyrittiin tarkasti noudattamaan. Tarvikkeita ja muonaa saatiin myös lahjoituksina. Pääosa tarvikkeista ja muonasta ostettiin.

Kotieläinpihasta tehtiin kyltit tienvarteen. Samoin alueelle laadittiin kartta, jossa kerrottiin niin eläimistä kuin museoalueen rakennuksista. Kartasta teetätettiin laminoituja kopioita, jotka olivat jaossa portilla. Jokainen tulija toivotettiin tervetulleeksi ja hänelle/seurueelle annettiin kartta sekä ohjeet sen käyttämisestä. Tervetulo-toivotus oli yksi asia, mistä tapahtuma sai runsaasti kiitosta. Palatessa kartat

kerättiin portilla pois ja samalla kyseltiin tunnelmia. Usein ei tarvinnut kyselläkään, kävijät antoivat myönteistä palautetta kysymättäkin. Museon kannalta yksi merkittävä seikka oli se, että eläinpihan ja museon yhdistäminen onnistui yli odotusten. Monet vanhemmat ja isovanhemmat kertoivat lasten olleen kiinnostuneita niin eläimistä kuin museoesineistäkin. Sopiva näiden elementtien vaihtelu toi väriä museokierrokseen. Kartan toiselle puolelle kerättiin tietoa eläinlajeista. Lisäksi kartassa muistutettiin että eläimillä on omat ruoat – eli niitä ei saa muuten ruokkia. Katvalan kotieläinpihan kartta seuraa liitteenä.

Aitauksiin laitettiin omia opasteita. Niissä kerrottiin eläinten nimet ja tarvittaessa varoituksiakin. Ohjeistusta annettiin myös museon portilla; eläinten taputtelu omalla vastuulla, ei koiria alueelle, jätä pyörät tähän jne. Työntekijät valvoivat omalta osaltaan sitä, että eläimiä kohdeltiin asianmukaisesti eikä vierailijoille tai eläimille syntynyt vaaratilanteita.

Kotieläinpihasta tiedotettiin alueen lehdissä ja seuran omilla www-sivuilla. Kapinaviikon ohjelmassa kotieläinpihan aukioloajat olivat nähtävissä jokaisen päivän kohdalla. Alueen lehdet tekivät juttua kotieläinpihasta jo ennakkoon. Tapahtuma sai paljon myönteistä julkisuutta. Kopiot ilmoituksista ja lehtijutuista seuraavat liitteenä.

Turvallisuuteen kiinnitettiin erityisesti huomiota. Asia näkyy jo em. lupa-asioissa sekä siinä, että käytössä olivat tarkat ohjeet niin päiväjärjestyksestä kuin eläinten ruokkimisesta. Ohjeissa kiinnitettiin huomiota myös siihen, että eläimiä tulee tarkkailla jotta esim. sairastumiset tulisivat esille. Hyvällä järjestelyllä oli suuri merkitys; eläimet pysyivät hyväkuntoisina ja terveinä. Ulkoiset uhat hoidettiin aukioloaikoina valvonnalla ja sen jälkeen yöpäivystyksellä, josta taustaorganisaatiot vastasivat. Nivala-Seuralla, MTK-Nivalalla, Nivalan 4H-yhdistyksellä ja Nivalan Ratsastajilla oli omat vastuuvuikkonsa. Yököt ohjeistettiin ja he majoittuivat torpassa. Monille oli elämys herätä aamulla kukonlauluun. Mitään ulkoisia vaaratilanteita ei ilmennyt.

Museokahvilasta huolehtivat Närhen sisarukset omana liiketoimintanaan. He leipoivat myytävät tuotteet itse ja hoitivat kahvilanpidon hyvin. Samalla he saivat kokemusta yrittäjinä.

Kotieläinpihan avajaispäivä oli samalla Katvalan perinnepäivä. Ohjelmassa oli erilaisia työnäytöksiä kuten heinäntekoa, kehräämistä, tuohitöitä, sepäntöitä, hevosajelua, kaarnalaivojen tekemistä ja uittamista sekä muita perinneleikkejä. Kapinaviikon lauuantaina museolla järjestettiin kansallispukujen tuuletustapahtuma. Perinteisesti myös kesäteatteri esiintyi kotiseutuvuikolla Katvalan pihamaalla.

Katvalan kotieläinpihan kehittämishankkeen kustannusarvio oli 10 000 euroa. Toteutuneet kustannukset olivat 14 031 euroa. Toteuttaja vastaa ylimenevästä osuudesta.

Etukäteen ajateltiin, että tapahtuman riskit liittyvät eläinten terveyteen tai säähän. Riskit eivät realisoituneet; eläimet pysyivät terveinä ja sää suosi. Vettä satoi vain muutamana päivänä.

Kävijämäärätavoite (1000 henkeä) saavutettiin seitsenkertaisesti. Kävijöitä oli 7 191 henkeä. Pääsymaksua ei peritty. Niin museo kuin kotieläinpihakin on kaikkien nivalalaisten ja täällä vierailevien yhteinen kartano! Toinen tavoite oli yhden uuden palvelun tuottaminen – ja se katsotaan toteutuneeksi.

Yhteistyökumppanit

Nivala-Seura ry. kehitti Katvalan kotieläinpihaa yhteistyössä Nivalan kaupungin, MTK-Nivalan, Nivalan 4H-yhdistyksen ja Nivalan Ratsastajien kanssa. Yhteistyöllä rakennettiin perinnepäivän ohjelma ja hankittiin eläimet. Hankkeella ei ollut varsinaista ohjausryhmää, mutta yhteiskumppaneiden kanssa järjestettiin kolme palaveria keväällä ja yksi syksyllä. Yhteistyökumppanit olivat erittäin sitoutuneita hankkeeseen.

Esitykset jatkotoimenpiteiksi

Kokemukset kotieläinpihasta olivat hyviä ja kotieläinpihatoimintaa jatketaan tulevina kesinä. Suunnitelmissa on kehittää toimintaa siten, että museolla järjestettäisiin erilaisia teemapäiviä.

Allekirjoitus ja päiväys

Nivalassa 4.joulukuuta 2014

Nivala-Seura ry.

Kim Oja
puheenjohtaja

Hanna Järviluoma
sihteeri